

BABALARIN ÇOCUK SEVME DÜZEYLERİ İLE ÇOCUKLARIYLA İLGİLENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FATHERS' CHILD LOVE LEVELS AND CHILD CARE LEVELS

Merve Nur EKİCİ¹, Fatma ÇALIŞANDEMİR²

Başvuru Tarihi: 29.01.2021 Yayına Kabul Tarihi: 25.04.2021 DOI: 10.21764/maueefd.869748

(Araştırma Makale)

Özet: Bu araştırmanın amacı, babaların çocuk sevme düzeylerinin, çocuklarıyla ilgilenme düzeylerini etkileyip etkilemediğini belirlemektir. Ayrıca babaların çocuk sevme ve çocuklarıyla ilgilenme durumlarını etkileyen değişkenleri belirleyebilmektir. Araştırmada İlişkisel Tarama Modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 öğretim yılı bahar döneminde Burdur ili merkez ilçesi Bağımsız Devlet Anaokullarına devam eden üç-altı yaş grubu çocuğu olan 289 baba oluşturmaktadır. Babalara ait veriler için araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan kişisel bilgi formu, Çocuk Ebeveyn İlişkisi Ölçeği-Baba Formu (ÇEİÖ-F) ve Barnett Çocuk Sevme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasında $p < .05$ düzeyinde, pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada babaların çocuk sevme düzeyleri; medeni durumlarına, eşlerinin öğrenim durumlarına ve 'Babanız siz çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas kurar mıydı?' sorusuna verdikleri cevaba göre anlamlı farklılık gösterirken; Babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeylerinin ise öğrenim durumlarına ve 'Babanız siz çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas kurar mıydı?' sorusuna verdikleri cevaba göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bulgularda sadece anlamlı farklılıkların olduğu değişkenlere ait tablolara yer verilmiştir. Araştırmanın bu alanda çalışma yapacak olan eğitimcilerde destek sağlayacağı düşünülmektedir. Anahtar Sözcükler: *Babaların çocuk sevme düzeyleri, Çocuk ilgi düzeyi.*

Abstract: The purpose of this study is to determine whether fathers' level of child love affects their level of caring for their children. In addition, it is to be able to determine the variables that affect fathers' liking and caring for their children. Relational Screening Model was used in the study. The study group of the study consists of 289 fathers, three-six-year-old children attending Independent State Kindergartens in the central district of Burdur in the spring term of the 2019-2020 academic year. For the data belonging to the fathers, the personal information form prepared by the researchers, the Child-Parent Relationship Scale-Father Form (ÇEİÖ-F) and the Barnett Child Loving Scale were used. It was concluded that there is a significant positive correlation at the level of $p < .05$ between the child-loving levels of the fathers participating in the study and their level of caring for their children. Fathers' child loving levels in the study; While they differ significantly according to their marital status, the educational status of their spouses and the answer they gave to the question "Would your father make physical contact to show his love when you were a child?" The levels of fathers' interest in their children differed significantly according to their educational status and the answer they gave to the question "Would your father make physical contact to show his love when you were a child?" In the findings, only tables of variables with significant differences are included. It is thought that the research will provide support to educators who will work in this field. Keywords: *Fathers' level of liking children, Child interest level.*

Bu çalışma, ilk yazarın ikinci yazarın yönetiminde hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Milli Eğitim Bakanlığında Okul Öncesi Öğretmeni mnurgurpinar@gmail.com ORCID ID: [0000-0002-3561-7882](https://orcid.org/0000-0002-3561-7882)

² Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı. [fcalisandemir\(at\)mehmetakif.edu.tr](mailto:fcalisandemir(at)mehmetakif.edu.tr).

Giriş

Aile; eşlerin, çocukların ve kardeşlerin oluşturduğu, evliliğe ve kan bağına dayanan toplumun en küçük birimidir (TDK, 2019). Çocuğun doğum öncesi döneminde başlayıp, doğumuyla beraber devam eden sürecinde aile en önemli faktörlerden birisini oluşturmaktadır. Çocukluk döneminde çocuk en fazla aile ile etkileşimde bulunur (Ünüvar ve Senemoğlu, 2010). Araştırmacıların birçoğu bu sebeple, yirminci yüzyılda anne baba davranışlarının ve tutumlarının çocuğun gelişiminde etkili olduğunu söylemiştir (Uzun ve Baran, 2019).

Çocuğun gelişimi için okul öncesi dönemde anne babanın çok önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Bu kritik dönemdeki anne babanın önemi çocuğun zihinsel, duygusal, psiko-sosyal gelişim alanlarında kendini göstermektedir. Çocuğun gelişiminin yanı sıra anne baba çocuk iletişimini etkileyen birçok unsur vardır. Bu iletişimde anne babanın kişilik özellikleri, ilgileri, çocuk sevme düzeyleri ve beklentilerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Çocukların sevgi ihtiyacı, buldukları koşullara göre şekil almaktadır. Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesi için sevgi dolu bir ailede büyümesi elzemdir (Ercan, 2014). Bireysel ve sosyal hayatta karşılaşılan problemlerin temelinde sevgi eksikliği yer almaktadır (Akyol, 2012). Ailesinde ve çevresinde sevgi gören çocuklar sevgiye daha fazla önem vererek, sevgi ortamları oluşturmaya çalışacaklardır (Özmen, 1999). Çocuğun sosyalleşme sürecinde sevgi, kazanması gereken anahtar kavramlardan birisidir. Sevgi ve güven duygusu birbirine eşlik eder, yaşamsal duygularla birlikte hayatı tamamlar. Çocuk sevmek ise karşılıksız sevginin en kabullenilmiş şeklidir (Ercan, 2014).

Baba, çocuğun en fazla etkileşimde bulunduğu aile üyelerinden birisidir ve koruyucu, babalık duyguları ile dolu olan kimsedir (TDK,2019). Babalarıyla aktif şekilde zaman geçiren çocuklar akran ilişkilerinde daha olumlu, daha iyi dil, sosyal ve bilişsel gelişimlere sahip olmakla birlikte, duygu ve davranış düzenlemeleri akranlarına kıyasla daha kontrollü olmaktadır (Tezel Şahin, Akıncı Coşgun ve Kılıç Aydın, 2017). Çocukların babalarıyla yakın ve samimi ilişkileri olduğunda çocuk daha az anti sosyal davranışta bulunmakta ve psikolojik olarak daha uyumlu olmaktadır (Atmaca Koçak, 2004). Çocuğuna ilgi ve sevgi gösteren, bilişsel gelişimini ve özerkliğini destekleyici şekilde davranan babalar sayesinde çocuklar kolay iletişim kuran, araştırmacı, mutlu, liderlik özelliklerini taşıyan, bağımlı olmayan ve uyumlu bireyler olmaktadır. Yapılan araştırmalar; küçük yaşlarda olumlu baba-çocuk ilişkisi kurabilen ailelerin, çocuğun gelişim alanları üzerindeki etkisine dikkat çekmektedir. (Özbey ve Gözübüyük, 2020). Özellikle sosyal ilişkilerin gelişiminde

ailenin rolü büyük ve önemlidir. Sağlıklı aile-çocuk iletişimi, çocuğun başkalarıyla olumlu ilişkiler kurmasını ve sağlıklı bir kişilik geliştirmesini desteklemektedir (Saygı ve Balat, 2013). Çocuk anne babası ile sağlamış olduğu ilişki yoluyla davranışlarını şekillendirmektedir (Tarkoçin ve Tuzcuoğlu, 2014). Bu ilişki aile ve çocuk arasındaki güvenli bağlanmayı etkilemektedir. Aile ve çocuk arasında güvenle sağlanmış olan bu bağlılık ilişkisi, ilerleyen yıllarda çocuk için, kendi ailesi ile sağlıklı ilişki ve bağın oluşmasını sağlayan önemli bir başlangıcı oluşturmaktadır.

Babaların çocuklarının gelişim sürecinin her aşamasında ve tüm gelişim alanlarının desteklenmesinde önemli etkisinin olduğu bilinmektedir. Özellikle çocukların, analiz etme ve temel becerisi, zekâ düzeyi ve akademik başarıda, sosyal ve duygusal gelişimdeki iç denetimde, bağımsızlık düzeyi, olgunluk ve uyum ile cinsel kimliğin tanımlanması ve geliştirilmesinde, aile içinde özellikle baba desteğinin olumlu rol oynadığı belirtilmektedir (Tezel-Şahin ve Özyürek, 2015). Çocukların davranışları ve yakın çevreleri ile kurdukları ilişkileri üzerinde babaların desteğinin ve ilgisinin oldukça önemli etkileri olduğu düşünülmektedir (Bilir ve Sop, 2016).

Babaların çocuk sevme düzeyleri ve çocukları ile ilgilenme düzeylerini etkileyen birçok önemli faktör olduğu bilinmektedir. Bu alanda yapılmış olan çalışmalarda (Uzun ve Baran, Gelbal ve Duyan, Koçak, Kuzucu, Özbey ve Şahin ve alana katkı sağlamış birçok eğitimci) babalar ile ilgili betimsel ve deneysel araştırmalara rastlanmakla birlikte çocuk sevme düzeyleri ve çocukları ile ilgilenme durumlarına ilişkin çalışmaya rastlanmamıştır. Babaların çocukları ile ilgilenmelerinin, çocukların yaşantısında olumlu yönde katkı sağladığı düşünülmektedir. Bu çalışma ile babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasındaki ilişki incelenmeye ve bu ilişkiye etki eden durumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Babaların çocuk sevme düzeyleri çocuklarıyla ilgilenme düzeylerini yordamakta mıdır?
- 2- Babaların çocuk sevme düzeyleri çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?
3. Babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek için İlişkisel Tarama Modeli kullanılmıştır. Araştırmacılar durumları betimlemenin yanı sıra arasındaki bağlantıyı incelemek için ilişkisel tarama modelini kullanmaktadırlar (Büyüköztürk, Akgün Kılıç Çakmak, Karadeniz ve Demirel, 2014, s.23). Babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeylerini çeşitli değişkenler açısından anlamlı farklılık gösterme durumunu belirlemek için ilişkisel tarama modelinin yanı sıra nitel yöntem kullanılmıştır. Bu araştırmada babaların çocuk sevme düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır ve babaların 3-6 yaş aralığındaki çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasındaki ilişki durumu incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 öğretim yılı Burdur ili merkezinde bulunan Bağımsız Devlet Anaokullarına giden üç-altı yaş grubu çocuğu olan 289 baba oluşturmuştur. Grup 350 olarak belirlenmiş ancak çalışma gönüllülük esasından dolayı veri kayıpları yaşanmıştır. Üç ve eksik verilerin atılması ile son veri sayısı 289 olmuştur. Araştırmaya katılan 289 babanın %6,5'i (19) 20-30 yaş, %64,3'ü (186) 31-40 yaş, %27,6'sı (80) 41-50 yaş ve %1,3'ü (4) 50 yaş ve üzeri yaştadır. Araştırmaya katılan babaların %71,1'i lisans ve üzeri öğrenim durumuna sahipken 28,9'u ise lisans altı öğrenim düzeyine sahiptir. Araştırmaya katılan babaların %99,3'ü çalışırken %0,7'si çalışmamaktadır. Babaların %6,9'unun (20) düşük gelir, %87,5'inin (253) orta gelir ve %5,5'inin (16) ise yüksek gelir grubunda yer almaktadır. Araştırmaya katılan 289 çocuğun yaş grubuna bakıldığında ise %25 (72)'i 3-4 yaş, %38,4 (111)'i 5 yaş ve %36,6 (106)'sının 6 yaş grubunda olduğu tespit edilmiştir. 289 çocuğun %47 (138)'i kız, %53 (151)'i erkek çocuktan oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu", Uzun ve Baran (2015) tarafından geliştirilen Çocuk Ebeveyn İlişkisi Ölçeği-Baba Formu (ÇEİÖ-F) ve Barnett Çocuk Sevme Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formunda babaların, annelerin ve çocukların demografik özelliklerine ilişkin bilgileri belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu soruların

dışında “Babanız siz çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas kurar mıydı?” şeklinde soru yer almaktadır. Çocuğuna ilişkin demografik bilgiler için ise çocuğun yaşı, cinsiyetine ilişkin sorular yer almaktadır.

Çocuk Ebeveyn İlişkisi Ölçeği-Baba Formu (ÇEİÖ-F): Pianta (1992) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlama geçerlik ve güvenilirlik çalışması babalar için Uzun ve Baran (2015) tarafından yapılmıştır. Çatışma, Uyumsuzluk ve Olumlu İlişkiler alt boyutlarından oluşan ölçekte 30 madde bulunmaktadır. Ölçek beşli likert tipi ölçektir. (1) kesinlikle uygun değildir (5) kesinlikle çok uygun arasında yanıtlanmaktadır. Ölçekte olumlu ve olumsuz ifadeler tersine çevrilerek puanlanmaktadır. Sonuçlara göre alt boyutlar için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla Çatışma .83, Olumlu ilişki boyutu .72 ve Uyumsuzluk boyutu için .50’dir. Yapılan analizler ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik açısından yeterli olduğunu göstermiştir (Pianta, 1992). Bu araştırmanın verileri ile tekrar yapılan güvenilirlik analizi sonucunda da ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı .75 bulunmuştur ve $x > .70$ sonucuna ulaşıldığı için ölçek yüksek oranda güvenilir kabul edilmiştir.

Barnett ve Sinsini tarafından 1990’da hazırlanmış olan Barnett Çocuk Sevme Ölçeği uyarlama çalışmalarını Gelbal ve Duyan (2008)’de hazırlamıştır. Bireylerin çocuklara yönelik tutumlarını ölçmeyi amaçlayan bir değerlendirme aracıdır. Ölçek bireylerin çocuk sevme durumunu belirlemek için 14 maddeden oluşmaktadır. Barnett Çocuk Sevme Ölçeği 0,93 düzeyinde iç tutarlılığa sahiptir ve test-tekrar test güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak belirlenmiştir. Ölçekte olumlu ve olumsuz maddeler bulunmaktadır. Olumsuz maddeler ‘1’ hiç katılmıyorum, Olumlu maddeler ‘7’ tamamen katılıyorum ile puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, insanların çocukları daha fazla sevdiklerini göstermektedir. Düşük puanlar ise çocukları sevme düzeyinin düşük olduğu anlamına gelmektedir. Bu araştırmanın verileri ile tekrar yapılan güvenilirlik analizi sonucunda da ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı .82 bulunmuştur ve $x > .70$ sonucuna ulaşıldığı için ölçek yüksek oranda güvenilir kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken kişisel bilgi formu alan taraması yapılarak oluşturulmuştur. Oluşturulan kişisel bilgi formu okul öncesi eğitimi alan uzmanlarına sunulmuş ve dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapıp 10 baba ile pilot uygulama yapılmıştır. Uygulama sonuçları doğrultusunda veri toplama aracına son şekli verilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerle ölçeklerin tekrar güvenilirlik analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda Çocuk

Ebeveyn İlişkisi Ölçeği-Baba Formu ölçeğinin güvenilirliği 0,75; Çocuk Sevme Ölçeğinin güvenilirliği ise 0,82 çıkmıştır.

Verilerin analizine geçilmeden önce verilerin dağılımının normalliğini belirlemek amacıyla analizler yapılmıştır. Çocuk Ebeveyn İlişkisi Ölçeği-Baba Formu (ÇEİÖ-F) normallik sonucuna bakıldığında Kolmogorov-Smirnov değeri (.000) bulunmuştur. Bulunan değer $p < .05$ olduğu için dağılımın normal olmadığı anlaşılmıştır.

Barnett Çocuk Sevme Ölçeği normallik sonucuna bakıldığında Kolmogorov-Smirnov değeri (.000) bulunmuştur. Bulunan değer $p < .05$ olduğu için dağılımın normal olmadığı anlaşılmıştır. Yapılan bu testlerin sonuçları doğrultusunda alt problemleri incelemek için araştırmada parametrik olmayan test teknikleri kullanılmıştır.

Birinci alt problem, babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri ile çocuk sevme düzeyleri arasındaki yordama ilişkisini incelemek için Spearman Brown Korelasyon Testi ve regresyon analizi ve kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki korelasyon düzeyi çok yüksek olmadığından çoklu bağlantı sorunu bulunmamaktadır. Modelde oto korelasyon varlığının incelenmesi amacı ile yapılan Durbin Watson testi sonuçlarına göre modelde oto korelasyon olmadığı görülmüştür. Bu nedenle regresyon analizi varsayımları karşılanmıştır.

İkinci alt problem kapsamında babaların çocuklarını sevme düzeylerinin; yaş, öğrenim durumu, meslek, medeni durum, eş öğrenim durumu, sahip olunan çocuk sayısı ve babanın fiziksel temas kurma durumuna göre fark olup olmadığını incelemek için Mann Whitney U Testi ve Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır. Üçüncü alt problem, babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeylerinin; yaş, öğrenim durumu, meslek, medeni durum, eş öğrenim durumu, sahip olunan çocuk sayısı ve babanın fiziksel temas kurma durumuna göre fark olma durumuna bakmak için Mann Whitney U Testi ve Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır.

Bulgular

Babaların Çocuk Sevme Düzeylerinin Çocuklarıyla İlgilenme Düzeylerini Yordama İlişkisinin Regresyon İncelemesi.

Araştırmanın temel amacını oluşturan babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için Spearman Brown Korelasyon Katsayısı testi kullanılmıştır. Spearman Brown Korelasyon Katsayısı dağılımın normal olmaması ve iki değişkenin sürekli olması durumlarında kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2019, s.31). Uygulanan Spearman Brown Korelasyonlar Katsayısı testine ilişkin sonuçlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Babaların Çocuk Sevme Düzeyleri ile Çocuklarıyla İlgilenme Düzeyleri Arasında ki İlişkiye Yönelik Spearman Brown Korelasyon Testi Sonuçları

Baba Çocuk	n	R	p
Baba-Çocuk	289	.415	.000
Toplam	289		

Tablo 1 incelendiğinde babaların çocuk sevme düzeyleri ve çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasında $p < .05$ düzeyinde, pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasında olumlu yönde bir ilişki bulunmuştur.

Çocuk Sevme Düzeyleri ile Çocuklarıyla İlgilenme Düzeyleri arasındaki ilişkinin modellenmesi amacı ile regresyon analizi yapılmıştır. Anlamlılık değeri .0,05 olarak alınmıştır.

Tablo 2.

Babaların Çocuk Sevme Düzeylerinin Yordanmasına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler			F _{Model}	R ²
	Olumlu İlişkiler	Uyumsuzluk	Çatışma		
	(β)	(β)	(β)		
Çocuk Sevme Düzeyleri (Y)	-0,60 t=-4,29, p=0,01	-0,39 t=-3,41, p=0,01	-0,38 t=-3,35, p=0,01	F=1013,57 (p=0.01)	0,69

Tablo incelendiğinde babaların çocuk sevme düzeylerinin, çocuklarıyla ilgilenme düzeylerini anlamlı olarak yordadığı görülmektedir. Çalışmada Çocuk Sevme Düzeyleri, Olumlu İlişkiler ve Çatışma alt boyutları arasında modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir (F=1013,57,p=0,01,p<0,05). Açıklama yüzdesinin %69 (R²=0,69) olduğu ve bu oranının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Son olarak Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma alt boyutları katsayılarında da anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (p=0,01,p<0,05). Sonuç olarak modelin anlamlı olduğu görülmüştür. Analiz sonucunda elde edilen model aşağıdaki gibidir;

Çocuk Sevme Düzeyleri (Y)= (-0,60)* Olumlu İlişkiler (-0,39)* Uyumsuzluk (-0,38)* Çatışma

Sonuçlara göre Çocuk Sevme Düzeylerine etki eden en önemli değişkenin olumlu ilişkiler olduğu görülmüştür. Uyumsuzluk ve çatışma alt boyutlarının etkileri ise birbirine yakın düzeyde ve daha düşük düzeydir. Genel olarak Çocuk Sevme Düzeyleri Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma alt boyutlarından negatif olarak etkilenmektedir. Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma düzeyi yüksek olan bireylerin çocuk sevme düzeylerinin azaldığı ifade edilmektedir.

Araştırmada Olumlu İlişkiler düzeyindeki bir birimlik bir artış Çocuk Sevme Düzeylerini 0,60 birim, uyumsuzluk düzeyindeki bir birimlik bir artış Çocuk Sevme Düzeylerini 0,39 birim çatışma düzeyindeki bir birimlik bir artış Çocuk Sevme Düzeylerini 0,38 birim azaltacaktır.

Bireylerin çocuk sevmeye düzeyleri Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma alt boyutlarından etkilenmektedir. Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma seviyeleri düşük olan bireylerin çocuk sevmeye düzeylerinin yüksek düzeylerde olabileceği, Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma seviyeleri yüksek olan bireylerin çocuk sevmeye düzeylerinin daha düşük düzeylerde olabileceği ifade edilebilir.

Babaların Çocuk Sevmeye Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi.

Babaların Medeni Durumlarına Göre Çocuk Sevmeye Düzeylerinin İncelenmesi.

Babaların çocuk sevmeye düzeyinin medeni durumuna göre farklılık gösterip göstermediğine bakmak için Mann Whitney U Testi analizi yapılmıştır.

Tablo 3.

Babaların Medeni Durumlarına Göre Çocuk Sevmeye Düzeylerine İlişkin Mann Whitney U-Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Sıra ort.	Sıra Toplamı	U	p
Medeni Durum	Bekâr	6	231.08	231.08	332.50	.011*
	Evli	283	143.17	143.17		

p<.05

Tablo 3 incelendiğinde babaların çocuk sevmeye düzeyleri, medeni durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır (p<.05). Babaların çocuk sevmeye düzeylerindeki bekâr babaların ortalamaları (x=231.08) evli babaların ortalamalarına (x=143.17) kıyasla daha yüksektir, bu sonuç bize bekâr babaların çocuk sevmeye düzeylerinin evlilere kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Eş Öğrenim Durumuna Göre Babaların Çocuk Sevmeye Düzeylerinin İncelenmesi.

Eş öğrenim durumuna göre babaların çocuk sevmeye düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeylerinin anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakmak için Kruskal-Wallis H-Testi uygulanmıştır.

Tablo 4.

Eş Öğrenim Durumuna Göre Babaların Çocuk Sevme Düzeylerine İlişkin Kruskal-Wallis H-Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Sıra ort.	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Eş Öğrenim Durumu	İlköğretim	20	203.88	3	13.50	.004*	(ilköğretim 2-
	Ortaöğretim	75	146.91				lisans 4)
	Lisans	173	141.27				(ilköğretim 2-
	Yükseklisans	21	112.81				yükseklisans 5)

Tablo 4 incelendiğinde babaların çocuk sevme düzeyleri, eşlerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Anlamlı farklılıkların hangi grup arasında olduğunu tespit etmek için iki gruba Mann Whitney U testi yapılmış ve gruplar arasındaki farkın sonuçları incelendiğinde ilköğretim-lisans (x=135, x=92.61) arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık ilköğretim lehinedir, yani ilköğretim mezunu eşlere sahip olan babaların lisans mezunu eşlere sahip olan babalara oranla çocuk sevme düzeyleri daha yüksektir. Diğer anlamlı farklılık ise ilköğretim-yüksek lisans (x=26.85, x=15.43) arasındadır ve anlamlı farklılık ilköğretim lehinedir. İlköğretim mezunu eşe sahip babalar yüksek lisans mezunu eşe sahip babalara kıyasla çocuk sevme düzeyleri daha yüksektir.

‘Siz çocukken; babanız sevgisini göstermek için sizinle fiziksel temas kurar mıydı?’ Sorusuna göre babaların çocuk sevme düzeylerinin incelenmesi. Bu soruya cevap bulmak için yapılan Mann Whitney U-Testi sonuçları Tablo 5 te verilmiştir.

Tablo 5.

Babaların ‘Babanız Siz Çocukken Sevgisini Göstermek İçin Fiziksel Temas Kurar mıydı?’ Sorusuna verdikleri cevaba ilişkin Çocuk Sevme Düzeylerinin Mann Whitney U-Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Sıra ort.	Sıra toplamı	U	p
Fiziksel Temas	Evet	180	153.38	27609	8301	.028*
	Hayır	109	131.16	14296		

Babaların ‘Siz çocukken babanız sevgisini göstermek için sizinle fiziksel temas kurar mıydı?’ Sorusuna verdikleri cevaba göre çocuk sevmeye düzeylerinin, soruya “evet” cevabı veren babalar lehine anlamlı şekilde farklılaştığı Tablo 5’te görülmektedir. Yani babası tarafından sevgisini fiziksel temasla hissederek çocukluk geçirmiş babalar, çocukluğunda sevgisini fiziksel temasla hissederek geçirmeyen babalara kıyasla çocuk sevmeye düzeyleri daha yüksektir.

Araştırmada babaların çocuk sevmeye düzeyleri; babaların yaşı ($p=.438$), öğrenim durumları ($p=.083$), meslekleri ($p=.544$), sahip oldukları çocuk sayısı ($p=.925$) değişkenleri açısından da incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda bu değişkenlere göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Babaların Çocuklarıyla İlgilenme Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi.

Babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri “yaş, öğrenim durumu, meslek, medeni durum, eş öğrenim durumu, sahip olunan çocuk sayısı” değişkenlerine ve ‘Babanız Siz Çocukken Sevgisini Göstermek İçin Fiziksel Temas Kurar Mıydı?’ sorusuna verdikleri cevaba göre incelenmiştir.

Öğrenim Durumlarına Göre Babaların Çocuklarıyla İlgilenme Düzeylerinin İncelenmesi.

Babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeylerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakmak için Kruskal-Wallis H-Testi kullanılmıştır.

Tablo 6.

Babaların Öğrenim Durumlarına Göre Çocuklarıyla İlgilenme Düzeyleri ve Alt Boyutlarına İlişkin Kruskal-Wallis H-Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Sıra ort.	sd	x ²	p	Anlamlı Fark
Genel	İlköğretim	13	151.04	3	13.87	.003*	(Ortaöğretim 3- Y.Lisans 5)
	Ortaöğretim	70	128.29				
	Lisans	173	142.19				
	Y.Lisans	33	192.79				
Olumlu İlişkiler	İlköğretim	13	123.38	3	14.15	.003*	(Ortaöğretim 3- Lisans 4)
	Ortaöğretim	70	116.30				
	Lisans	173	153.21				
	Y.Lisans	33	171.36				
Uyumsuzluk	İlköğretim	13	174.12	3	4.07	.253	
	Ortaöğretim	70	137.64				
	Lisans	173	142.14				
	Y.Lisans	33	164.12				
Çatışma	İlköğretim	13	157.62	3	10.40	.015*	(Lisans 4- Y.Lisans 5)
	Ortaöğretim	70	150.86				
	Lisans	173	134.38				
	Y.Lisans	33	183.24				

Babaların Öğrenim Durumlarına Göre Çocuklarıyla İlgilenme Düzeylerinin incelenmesinde Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Babaların çocuklarıyla genel ilgilenme düzeyleri öğrenim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($p < .05$). Anlamlı farklılık yapılan Mann Whitney U testi sonucuna göre ortaöğretim-yüksek lisans arasında ($x=44.54$, $x=67.83$) yüksek lisans lehinedir. Ölçekten yüksek puan almak olumsuz ilişkiyi temsil ettiği için ortaöğretim mezunu babalar çocuklarıyla daha fazla ilgilenmektedir yorumuna ulaşılabilmektedir. Genel toplamdaki diğer anlamlı farklılık ise lisans-yüksek lisans ($x=97.82$, $x=133.30$) arasındadır. Bu anlamlı farklılık ise yüksek lisans lehinedir. Lisans mezunu babalar çocuklarıyla daha fazla ilgilenmektedir yorumuna ulaşılabilmektedir. Olumlu İlişkiler alt boyutunda ise anlamlı farklılık ortaöğretim-lisans ($x=99.31$, $x=131.18$) arasında çıkmıştır. Anlamlı farklılık lisans lehinedir ve ortaöğretim mezunu babalar lisans mezunu babalara kıyasla çocuklarıyla daha çok ilgilenmektedir sonucuna ulaşılmıştır. Çatışma alt boyutunda ise anlamlı farklılık lisans-yüksek lisans ($x=97.95$, $x=132.61$) arasında çıkmıştır. Anlamlı farklılık yüksek lisans lehinedir. Lisans mezunları yüksek lisans mezunu babalara kıyasla çocuklarıyla daha çok ilgilenmektedir.

Babaların Çocukken Kendi Babalarıyla Fiziksel Temas Kurup Kurmamalarına Göre Çocuklarıyla İlgilenme Düzeylerine İlişkin Bulgular.

Babaların ‘Babanız Siz Çocukken Sevgisini Göstermek İçin Fiziksel Temas Kurar Mıydı?’ Sorusuna verdikleri cevaba ilişkin çocuklarıyla ilgilenme düzeylerinin anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelenmiştir.

Tablo 7.

Babaların ‘Babanız Siz Çocukken Sevgisini Göstermek İçin Fiziksel Temas Kurar Mıydı?’ Sorusuna verdikleri cevaba ilişkin Çocuklarıyla İlgilenme Düzeyleri ve Alt Boyutlarına İlişkin Mann Whitney U-Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Sıra ort.	Sıra toplamı	U	p
Genel	Evet	180	137.87	24817	8527	.062
	Hayır	109	156.77	17088		
Olumlu İlişkiler	Evet	180	142.88	25718	9428	.578
	Hayır	109	148.50	16187		
Uyumsuzluk	Evet	180	136.65	24596.50	8306.50	.028*
	Hayır	109	158.79	17308.50		
Çatışma	Evet	180	138.50	24929.50	8639.50	.088
	Hayır	109	155.74	16975.50		

Tablo 7 incelendiğinde baba-çocuk ilgilenme düzeylerini ölçen Babaların Çocuk Ebeveyn İlişkisi Ölçeğinin genel toplamına ve ölçekte bulunan iki alt boyutta (olumlu ilişkiler ve çatışma) bakıldığında puanlarının ortalamaları, babaların ‘Babanız Siz Çocukken Sevgisini Göstermek İçin Fiziksel Temas Kurar Mıydı?’ Sorusuna verdikleri cevaba göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>.05$). Uyumsuzluk alt boyutunda ise $p<.05$ sonucuna göre anlamlı farklılık bulunmuştur ve bu fark (evet, $x=136.65$ hayır, $x=158.79$) hayır diyenler lehinedir.

Araştırmada babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri; babaların yaş ($p=.987$), meslekleri ($p=.583$), medeni durumları ($p=.198$), sahip oldukları çocuk sayısı ($p=.706$) ve eş öğrenim durumları ($p=.434$) değişkenlerine göre de incelenmiştir. Ancak yapılan analizler sonucunda bu değişkenlerde anlamlı bir fark bulgusuna rastlanmamıştır. O nedenle burada bu değişkenlere ilişkin tablolara yer verilmemiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada okul öncesi dönem çocuğuna sahip olan babaların çocuk sevme ve çocuklarıyla ilgilenme durumlarını etkileyen etmenler üzerinde durulmuştur. Ayrıca babaların çocuk sevme düzeylerinin, çocuklarıyla ilgilenme düzeylerini etkileyip etkilemediğine bakılmıştır. Spearman Brown Korelasyon Katsayısı testi sonuçlarına bakılmış ve araştırmaya dâhil edilen babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyi arasında pozitif, anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Babaların çocuk sevme düzeyleri ile çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasında olumlu yönde bir ilişki bulunmuştur. Bireyler sevdikleri kişilere zaman ayırmada daha isteklidirler. Elde edilen sonuçtan bu durumun sevgi düzeyi ile paralellik gösterdiği düşünülmektedir. Parr (2008) yapmış olduğu çalışmada babaların sevgi dolu olmalarının çocuklar için ne kadar önemli olduğundan bahsetmiştir. Pancsofar, Feagans, Odom ve Roe (2008) ise yapmış oldukları çalışmada ise sevgi ortamında büyüyen çocukların, daha az sevgi ortamında büyüyen çocuklara kıyasla kelime dağarcıklarının daha çeşitli olduğunu tespit etmişlerdir.

Regresyon testi sonucuna göre, Çocuk Sevme Düzeylerinin Olumlu İlişkiler ve Çatışma alt boyutlarına bakıldığında görülen sonucun anlamlı olduğu bulunmuştur. Son olarak Olumlu İlişkiler, Uyumsuzluk ve Çatışma alt boyutları katsayıları da anlamlı olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlardan babaların çocuk sevme düzeylerinin, olumlu ilişkiler, uyumsuzluk ve çatışma durumlarını yordadığı görülmektedir. Çocukları seven babaların, çocuklar ile olumlu bir ilişki kurma çabalarının ve olumlu ilişki kurmaya verdikleri önemin daha yüksek olduğundan

kaynaklandığı düşünülmektedir. Paquette (2004) yapmış olduğu çalışmada çocuklarıyla ilgilenen ve oyun oynayan babaların çocuklarının gelişimlerinin daha sağlıklı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Gültekin Akduman ve Türkoğlu (2015) yapmış olduğu çalışmada ise babaların babalık rolü algısının da çocukların gelişimini etkilediğini tespit etmişlerdir.

Babaların çocuk sevme düzeyi medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında çocuk sevme düzeyleri babaların medeni durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Sıra ortalamaya değerlerine bakıldığında ise bekâr babaların ortalamaları evli babaların ortalamalarına kıyasla daha yüksektir, bu sonuç bize bekâr babaların, evlilere kıyasla daha yüksek çocuk sevme düzeyine sahip olduğunu göstermektedir. Gelbal ve Duyan (2010)'ın öğretmenlerle yaptığı çalışmada tam tersi sonuç bulunarak evli kadın ve erkek öğretmenlerin çocuk sevme düzeyi bekâr öğretmenlerin çocuk sevme düzeyine kıyasla daha yüksek çıkmıştır. Bu farklılığın cinsiyet ve meslekten kaynaklandığı düşünülmektedir.

Babaların çocuk sevme düzeyinin eşlerinin öğrenim durumuna göre farklılaşmasına bakıldığında çocuk sevme düzeyleri babaların eşlerinin öğrenim durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Gruplar arasındaki farkın sonuçları incelendiğinde ilköğretim-lisans arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık ilköğretim lehinedir, yani ilköğretim mezunu eşler lisans mezunu eşlere kıyasla çocuk sevme düzeyleri daha yüksektir. Diğer anlamlı farklılık ise ilköğretim-yüksek lisans arasındadır ve anlamlı farklılık ilköğretim lehinedir. İlköğretim mezunu eşler yüksek lisans mezunu eşlere kıyasla çocuk sevme düzeyleri daha yüksektir. Bu sonuç babaların öğrenim durumuna göre çocuk sevme düzeyleri ile paralellik göstermektedir. Demirkaya ve Abalı (2012) ilkokul mezunu olan annelerin sıkı disiplin gösterdikleri ve aşırı koruyucu tutumlar sergilediklerini saptamıştır. Bu sonucun annelerin eğitim hayatındaki eksikliklerini kapatma güdüsü ile daha istekli olup çocuklarına daha çok vakit ayırma çabalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Uzun ve Baran (2019) yapmış olduğu çalışmada babanın eğitim düzeyi arttıkça baba ve çocuk arasında ki ilişkinin olumlu etkilendiği sonucuna varmıştır. Bu sonuçlar bize eğitim düzeyinin baba çocuk arasında ki ilişkide ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Babaların çocuk sevme düzeylerinin “babanız siz çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas kurar mıydı?” sorusuna verdikleri cevaba göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında çocuk sevme düzeyleri babanız siz çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas kurar mıydı?” sorusuna verdikleri cevaba göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır (p<.05). Genel

toplam üzerinden sıra ortalama değerlerine bakıldığında ise babaları çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas gösteren babaların, göstermeyen babalara kıyasla çocuk sevmeye düzeyleri daha yüksektir. Atmaca ve Koçak (2004) çocukların babalarıyla yakın ve samimi ilişkileri olduğunda çocukların ileride daha uyumlu bireyler olduğundan bahsetmiştir. Bu sonuca bakıldığında babaların çocukluklarında ne gördüyse kendi babalık dönemlerinde de onu yansıttığı söylenebilir.

Babaların çocuk sevmeye düzeylerine bakıldığında baba-çocuk sevmeye düzeyleri ile yaşları, öğrenim durumları, meslekleri ve sahip oldukları çocuk sayısına göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun seçilen örneklemeden, araştırmaya katılan baba sayısından ve özelliklerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Babaların öğrenim durumlarına göre çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri ve alt boyutları incelenirken genel toplamda babaların öğrenim durumlarıyla göre çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri arasında anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Anlamlı farklılık ortaöğretim-yüksek lisans arasında yüksek lisans lehinedir. Ölçekten yüksek puan almak olumsuz ilişkiyi temsil ettiği için ortaöğretim mezunu babalar çocuklarıyla daha fazla ilgilenmektedir yorumuna ulaşılabilir. Genel toplamdaki diğer anlamlı farklılık ise lisans-yüksek lisans arasındadır. Bu anlamlı farklılık ise yüksek lisans lehinedir. Lisans mezunu babalar çocuklarıyla daha fazla ilgilenmektedir yorumuna ulaşılabilir. Olumlu İlişkiler alt boyutunda ise anlamlı farklılık ortaöğretim-lisans arasında çıkmıştır. Anlamlı farklılık lisans lehinedir ve ortaöğretim mezunu babalar lisans mezunu babalara kıyasla çocuklarıyla daha çok ilgilenmektedir sonucuna ulaşılmıştır. Çatışma alt boyutunda ise anlamlı farklılık lisans-yüksek lisans arasında çıkmıştır. Anlamlı farklılık yüksek lisans lehinedir. Lisans mezunları yüksek lisans mezunu babalara kıyasla çocuklarıyla daha çok ilgilenmektedir. Uzun ve Baran (2019)'ın yapmış olduğu çalışmada ise alt boyutlarda olumlu ilişkileri incelediğinde ortaöğretim mezunu babaların lisansüstü mezunu babalara kıyasla daha az olumlu ilişkiye sahip olduğu, alt boyutlardan çatışma incelendiğinde ise lisansüstü mezunlarının ortaokul mezunlarına göre çocuklarıyla daha az çatışma yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

'Babanız siz çocukken sevgisini göstermek için fiziksel temas kurar mıydı?' sorusuna verdikleri cevaba göre çocuklarıyla ilgilenme düzeyleri ve alt boyutlarına bakıldığında genel toplamına ve ölçekte bulunan iki alt boyutuna (olumlu ilişkiler ve çatışma) ait puanların ortalamaları olduğundan anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Uyumsuzluk alt boyutunda ise anlamlı farklılık bulunmuştur ve bu fark hayır diyenler lehinedir. Bu sonuca göre babası ile çocukluklarında fiziksel

temasta bulunmayan babalar ileride kendi çocukları ile uyum problemi yaşamaktadır. Bunun sebebinin ise çocukların her zaman ebeveynlerini rol model olarak görüp, çocukluklarında ne öğrendiler ve hissettilerse ileriki yaşamlarında da bunu yansıtmaları olduğu düşünülmektedir. Gülay (2011) yapmış olduğu çalışmada çocukları ile ilgilenen ailelerin çocuklarının sosyal beceri düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuç bize ilgilenilen değer gören çocukların gelişim düzeylerinin daha sağlıklı olduğunu ve ileride daha az uyum sorunu yaşayacaklarını göstermektedir.

Babaların çocuklarıyla ilgilenme düzeylerinin, yaşlarına, mesleklerine, medeni durumuna, eşlerinin öğrenim durumuna ve çocuk sayısına göre farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Özbey ve Gözübüyük (2020) tarafından yapılan baba çocuk ilişkisinin incelendiği çalışmada da babanın yaşı ve öğrenim düzeyine göre baba çocuk ilişkisi anlamlı farklılık göstermemiştir.

Araştırma bulgularında en dikkat çeken bulgu “çocukken babalar tarafından fiziksel temasla sevgi gören” babaların hem çocuk sevmeye de hem de çocukları ile ilgilenme düzeylerinde anlamlı farklılık olduğudur. Bu bulguya dayalı olarak baba adaylarına, babalara çocuklarına nasıl sevgi gösterebilirler, onlarla nasıl ilgilenebilirler bu konularda eğitimler verilebilir. Özellikle bebeklik ve çocukluk döneminde baba-bebek, baba-çocuk bağlanması ve bu bağlanmanın çocuklar üzerindeki etkileri konusunda babalara bilinçlendirme eğitimleri yapılabilir. Annelere çocuklarıyla ilgilenmeleri için doğum sonrası verilen izin hakkının, aynı oranda babaya da verilmesi gerekir. Bu konuda kanun yapıcılara babanın çocuğun ilk dönemlerinde yanında bulunmasının çocukta ki olumlu etkileri aktararak gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanabilir.

Araştırmacılara öneriler olarak ise; bu konu deneysel çalışma yapılarak araştırılabilir. Çocukların babaları ile ilgilenme düzeylerinin annelerine kıyasla ne durumda olduğu araştırılabilir.

Kaynaklar

- Akyol, A. (2012). Ahlâk-ı Nâsırî'de ahlâk ve siyaset ilişkisi: Sevgi erdemi merkezli bir okuma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 10(24), 7-29.
- Atmaca Koçak, A. (2004). *Baba destek programı değerlendirme raporu*. İstanbul: AÇEV.
- Bilir, Z. ve Sop, A. (2016). Okul öncesi dönemindeki çocukların aile ilişkileri ile çocuklarda görülen davranış problemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 20-43.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2019). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirkaya Karakoç, S. ve Abalı, O. (2012). Annelerin çocuk yetiştirme tutumlarının okul öncesi dönem davranış sorunları ile ilişkisi. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(1), 67-4.
- Ercan, R.(2014). Öğretmenlerde çocuk sevgisi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(8), 435-444.
- Gelbal, S. ve Duyan, V. (2008). Barnett çocuk sevme ölçeği'ni türkçeye uyarlama çalışması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 33(148), 40-48.
- Gülay, H. (2011). Anne-Babaların Kabul Red Boyutlarının 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Beceri Düzeyleri Üzerindeki Yordayıcı Rolü. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 163-176.
- Gültekin Akduman, G. ve Türkoğlu, D. (2015). Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan Babaların Babalık Rolü Algısı İle Çocuklarının Sosyal Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 224-241.
- Özbey, S. ve Gözübüyük, A. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının motivasyon düzeyleri ile baba-çocuk ilişkisi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (Özel Sayı), 23-37.
- Özmen, F. (1999). Etkili eğitimin gerçekleştirilmesinde duyuşsal alanın önemi: Sevgi eğitimi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 193-198.
- Paquette, D. (2004). Theorizing the Father-Child Relationship: Mechanisms and Developmental Outcomes. *Human Development*, v47 n4 p193-219.

- Pancsofar, N., Feagans, L., Odom, E. ve Roe, J. (2008). Family Relationships during Infancy and Later Mother and Father Vocabulary Use with Young Children. *Early Childhood Research Quarterly*, v23 n4 p493-503.
- Parr, J. (2008). It Takes Many Things to Be a Father: It Takes Many More Things to Be a Daddy. *The Early Childhood Leaders' Magazine*, n180, 6-8.
- Pianta R. C. (1992). Child-parent relationship scale. university of virginia schermelleh-engel, k.; moosbrugger, h., ve müller, h. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Method of Psychological Research*, 8(2), 23-74.
- Saygı, D. ve Balat, G. (2013). Anasınıfına devam eden çocuğu olan annelerin çocukları ile ilişkilerinin incelenmesi. *International Journal of Human Science*, 10(1), 844-862.
- Tarkoçin, S. ve Tuzcuoğlu, N. (2014). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 48-66 aylık çocukları olan ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma düzeyleri ve davranış sorunları arasındaki ilişkinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 339-354.
- Tezel Şahin, F. ve Özyürek, A. (2015). Anne-çocuk ilişkisinin ve baba tutumlarının çocukların ahlâki ve sosyal kural anlayışları üzerine etkisi. *Education and Science*, 40(177), 161-174.
- Tezel Şahin, F., Akıncı Coşgun, A. ve Kılıç Aydın, Z. N. (2017). Babaların çocuklarıyla vakit geçirme durumlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *GEFAD/GUJGEF*, 37(1), 319-343.
- Türk Dil Kurumu. (2019). *Güncel türkçe sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=> adresinden 26.08.2020. tarihinde erişilmiştir.
- Uzun, H. ve Baran, G. (2015). Çocuk ebeveyn ilişki ölçeği' nin okul öncesi dönemde çocuğu olan babalar için geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi / The Journal of International Education Science*, 2(3), 30-40.
- Uzun, H. ve Baran, G. (2019). Babaların okul öncesi dönemdeki çocuklarıyla ilişkisinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47-60.
- Ünüvar ve Senemoğlu (2010). Babaların 3-6 yaş grubu çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğini geliştirme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 55-66.

Extended Abstract

Purpose

This research has two main objectives. One of these aims is to determine whether fathers' level of love for their children affect their level of caring for their children; the other is to determine the variables that affect the variables of fathers' liking and caring for their children.

Method

The research model is mixed model. Relational Scanning Model was used to examine the relationship between fathers' level of liking their children and their level of caring for their children. In order to determine whether fathers' levels of interest in their children differ significantly according to various variables, qualitative method was used in addition to the relational screening model. In this study, the level of child love of fathers was tried to be determined and the relationship between fathers' level of caring for their children between the ages of 3-6 was examined.

Discussion and Conclusion

Spearman Brown Correlation Coefficient test results were examined and it was concluded that there was a positive significant relationship between the child loving levels of the fathers participating in the study and their level of interest in their children at $p < .05$ level. A positive relationship was found between fathers' level of liking their children and their level of caring for their children. Individuals are more willing to devote time to the people they love, and it is thought that this situation is parallel to the level of love. Regression test results were examined and it was found that the model determined between Positive Relationships and Conflict sub-dimensions of Child Loving Levels in the study was significant ($F = 1013.57$, $p = 0.01$, $p < 0.05$). It was observed that the explanation percentage of the model was 69% ($R^2 = 0.69$) and this rate was quite high. Finally, it was observed that the coefficients of the Positive Relationships, Discord and Conflict sub-dimensions were also significant ($p = 0.01$, $p < 0.05$). From these results, it is seen that fathers' level of child love predicted positive relationships, incompatibility and conflict situations. It is thought that this is due to the fact that fathers who love children try to establish a positive relationship with children and the importance they attach to positive relationships is higher.

Considering whether fathers' level of affection for children differ significantly according to their marital status, the level of affection for children differ significantly according to the marital status of fathers ($p > .05$). Looking at the mean rank values, the average of single fathers ($x = 231.08$) is higher than the mean of married fathers ($x = 143.17$), this result shows us that single fathers have higher child loving levels compared to married fathers.

Considering whether fathers' child loving levels differ significantly according to the education level of fathers' spouses, the level of affection of children differ significantly according to the educational status of fathers' spouses ($p < .05$). When the results of the difference between the groups were

examined, a significant difference was found between primary education and undergraduate ($x = 135$, $x = 92.61$). The significant difference is in favor of primary education, that is, spouses with a primary education degree have a higher level of liking children than spouses with a bachelor's degree. Another significant difference is between primary education and master's degree ($x = 26.85$, $x = 15.43$) and the significant difference is in favor of primary education. Primary school graduate spouses have a higher level of liking children compared to spouses with a master's degree. This result is parallel to the level of child loving depending on the education level of fathers.

Considering whether fathers' child-loving levels differ significantly according to the answer they gave to the question, 'Would your father make physical contact to show his love when you were a child?' (.05). Looking at the average rank values over the general total, fathers who showed physical contact to show their love when their fathers were children had higher levels of child love compared to fathers who did not.

When examining the levels of interest in their children according to the educational status of the fathers and their sub-dimensions, there is a significant difference between the levels of caring for their children according to the education level of the fathers in general ($p < .05$). Significant difference is between secondary education and master degree ($x = 44.54$, $x = 67.83$) in favor of master. Since getting higher scores on the scale represents a negative relationship, it is possible to reach the comment that secondary school graduates are more interested in their children. Another significant difference in the grand total is between undergraduate and graduate degrees ($x = 97.82$, $x = 133.30$). This significant difference is in favor of the master's degree. Undergraduate fathers are more interested in their children. In the Positive Relations sub-dimension, a significant difference was found between secondary education and undergraduate ($x = 99.31$, $x = 131.18$). The significant difference is in favor of the undergraduate and it has been concluded that secondary school graduate fathers are more interested in their children than undergraduate fathers. In the conflict sub-dimension, a significant difference was found between undergraduate and graduate degrees ($x = 97.95$, $x = 132.61$). Significant difference is in favor of the master. Undergraduate graduates take care of their children more than graduate fathers. The average scores of the total score of the Fathers' Child-Parent Relationship Scale, which measures father-child care levels, do not differ significantly according to the professions of the fathers ($p > .05$). There was a significant difference in the size. Significant difference between public employees and self-employed ($x = 112.38$, $x = 88.85$) is in favor of public employees.

ETİK BEYAN: *"Babaların Çocuk Sevme Düzeyleri İle Çocuklarıyla İlgilenme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi"* başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim."